

FAJA DE LAS FLORES, TORRE I CASC DE MARBORÉ

Itinerari circular en dues jornades. La primera ens passarem per un dels indrets més interessants del Parc Nacional d'Ordesa i el Mont Perdut, la Faixeta Coma Barrau, topònim primigeni de la Faja de las Flores. Una lleixa suspesa mil metres per sobre la vall, que flanqueja els farallons meridionals del Pic de Salarons.

No és aquest l'únic al·licient. Ens enfilarem per l'imposant Circ de Carriata, on superarem una graonada ajudats per *clavijas*. I pel Paso de los Sarrios, un altre tram equipat, pujarem a travessar la llegendària Bretxa de Rotllan, per atènyer el refugi de Sarradets. Una balconada des de on admirar la grandiositat del Circ de Gavàrnia.

La segona jornada coronarem dos cims del cordal del Circ de Gavàrnia, en un entorn espectacular.

Per tornar a la Pradera el més habitual és per les Clavijas de Cotatuero, però en aquest cas ho farem per la Plana Catuarta (Llanos de Salarons).

Les dificultats que trobarem son grimpades que no superen el II grau i passos equipats. Fàcil per a gent avesada a trescar. Un cordino pot aportar seguretat a la resta. Amb neu vella hi trobarem traça oberta, (però també rimaia) i, quan es retira, els camins son ben fressats. En bones condicions atmosfèriques, hi ha prou referències per l'orientació. Però és terreny alta muntanya, on la neu sol persistir fins ben entrat l'estiu. Molt variable depenent de les anyades. Important conèixer el seu estat abans d'emprendre la travessa i equipar-se adequadament.

En aquesta ressenya emprarem la toponímia aragonesa primigènia, recollida per PRAMES en el mapa i guia editats pel CNIG. El seu desconeixement ha popularitzat uns topònims que, amb els anys, han esdevingut comunament acceptats i recollits a la cartografia.

De la Pradera d'Ordesa al refugi de Sarradets per la Faja de las Flores

Distància	13,7 km
Desnivell acumulat	+1787 -600m
Nivell de dificultat	difícil
Data	26 d'agost de 2012
Cartografia	Ed. Alpina. Monte Perdido-Vignemale (1:30000)
Punts per a GPS	http://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=13967976

Accés

Des de Torla, pel Puente de los Navarros, una estreta pista forestal enquitranada puja a la Pradera d'Ordesa. A l'estiu, a partir d'aquell pont, no es permet la circulació de vehicles particulars. Cal accedir-hi mitjançant autobusos llançadora que parteixen de l'ampli aparcament a l'entrada de la població.

Pradera d'Ordesa (1310m)

Reculem 650 metres per la carretera d'accés i, a l'alçada de Casa Oliván, prenem un sender molt fressat (indicat) a mà dreta, que s'enfila entremig d'un ufanós bosc mixt on hi predomina el pi. Passem pel costat d'un abric i continuem en fort pendent sota la imponent presència del Tozal dero Mallo. Quan sortim del bosc, deixem a mà dreta el camí a la Faixa Racón, paral·lela a la de las Flores però a més baixa vota. Creuat el Barranc de Carriata, el camí descriu una llarga marrada per anar guanyant alçària entre les feixes del circ homònim.

A mà dreta surt el camí del Grau dera Faixeta, alternativa a les *clavijas*. Que, tot i que és camí, té molta més exposició que les *clavijas*, que considerem més segures.

Clavijas de Salarons (2070m)

Un primer tram d'escarpes encastades a la roca faciliten l'ascensió entre dues lleixes. Caminem per la lleixa superior fins a trobar un segon tram d'escarpes, més

vertical. Al cap de munt dels dos trams hi ha fixats sengles ancoratges químics (sense anella ni cadena).

Superada la graonada, poc més amunt, retrobem el camí de la Faixeta (rètol). En aquest punt podem optar per enfilem-nos al Tozal dero Mallo.

Superem tres graonades més, sense cap altra dificultat que el fort pendent.

Faixeta Coma Barrau (Faja de las Flores) (2375m)

Entrem en aquesta lleixa suspesa mil metres per sobre del fons de la vall, que flanqueja horitzontalment els farallons meridionals del Pic de Salarons o Gallinero, entre el circs de Carriata i de Cotatuero.

A l'altra cap perdem alçària flanquejant (N) l'embut del circ i entrem al tram de rascler o lapiaz de l'Esmoladera, on el camí es difumina.

El Sumidero (2355m)

Superat el rascler sortim sobre una ampla cubeta de fons pla, cobert de claps herbosos i pedregosos. És un engolidor que recull el desglaç del Barranc de la Bretxa i l'aporta al Barranc de Millaris, per sota el Tozal dera Plana (Descargador).

Sempre vers el N, i després d'un altre tram de fort pendent, superem una graonada on ens cal ajudar-nos amb les mans que ens deixa sobre les Planas de Narziso.

Vers llevant, entre dues collades, destaquen dos cims. El de l'esquerra és la Punta os Crabineros (Pic Anónimo) i el de la dreta el Morrón dera Espluca. Just sota el sinclinal entre els dos hi ha l'Espluca Negra (Gruta de Casteret).

Un llarg esquenall es despenja des de la falda del Morrón. Enfilem aquest esquenall per accedir a la gruta.

Espluca Negra (Gruta de Casteret) (2610m)

Porta el nom de qui la va donar a conèixer, Norbert Casteret. És un espai protegit, tancat amb una reixa on solament s'hi pot accedir amb permís. Alberga blocs de gel fòssil, tot i que han minvat considerablement.

Baixem i, per la falda de la Punta Os Crabineros, remuntem en fort pendent fins al coll.

Collata os Sarrios (2760m)

Vers llevant, parteix l'itinerari d'accés als cims que coronen el Circ de Gavàrnia. I vers el NW els de la Bretxa de Rotllan. Un, poc abans del coll i l'altre poc més amunt, arrapat a les parets de la Punta Corral Ziego (Casc de Marboré) que tenim just a sobre. S'ajunten abans del Paso de los Sarrios, llarg i exposat flanqueig, ben protegit per una cadena.

Creuem la Breca Roldán (Bretxa de Rotllan) i baixem per l'antiga glacera que, a finals d'estiu, a penes conserva alguna congesta. I fem cap al refugi de Sarradets.

De Sarradets al Casc i la Torre de Marboré. Retorn per Aguas Tuertas i la Faixeta

Distància	15,5 km
Desnivell acumulat	+985 -2200m
Nivell de dificultat	difícil
Data	27 d'agost de 2012
Cartografia	Ed. Alpina. Monte Perdido-Vignemale (1:30000)
Punts per a GPS	http://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=13986150

Refugi de Sarradets (2587m)

Situat al peu de l'antiga glacera de la Bretxa, que solament conserva alguns blocs de gel residual amb tendència a desaparèixer.

Enfilem per la morrena i continuem guanyant alçària per sobre l'antiga glacera fins atènyer la llegendària Bretxa de Rotllan, en altre temps pas de contrabandistes "paqueteros" d'un cantó i l'altre.

Baixem a creuar el Paso de los Sarrios, llarg i exposat flanqueig, ben protegit per una cadena, en direcció al coll homònim. Sense neu tant podem accedir-hi pel camí inferior com pel que passa arrapat a la paret de la Punta Corral Ziego (Casc de Marboré). Amb neu, la més que probable formació de rimaia, aconsella el pas inferior.

Collata os Sarrios (2760m)

Entre la Punta Corral Ziego (Casc de marboré) i la d'Os Crabineros, un altre topònim que recorda l'activitat contrabandista a la zona.

Continuem camí (NE) per enfilem-nos sobre una graonada a la falda entre el Casc, a l'esquerra, i la Punta Faixón (Torre de Marboré), a la dreta, des de on podem albirar el camí per ascendir a aquesta darrera, marcat per una àmplia lleixa i una canal molt evidents.

Travessem la lleixa, enfilem la pedregosa i descomposta canal i, amb algun pas de fàcil grimpada (II), guanyem el cim.

Punta Faixón (Torre de Marboré) (3009m)

La vista es perd atalaiant la munió de cims en una panoràmica circular, solament limitada a llevant pels sostres del massís, compensada però per la perspectiva a volt d'ocell sobre el Circ de Gavàrnia.

Baixem pel mateix camí però, a partir de la lleixa, flanquegem fins a la falda del Casc i comencen a ascendir-hi propers al fil d'un espadat que talla obliquament el vessant meridional.

A mig espadat virem 90° per escometre el cim. Tot per fortíssim pendent.

Punta Corral Ziego (Cas de Marboré) (3006m)

Talaia de perspectiva semblant a la del seu veí. No tant sobre el circ de Gavàrnia, millor sobre la Bretxa.

Retornem a la Collata i creuem de nou el Pas de los Sarrios. Deixem el camí de la Bretxa per un altre a mà esquerra i davallam pel barranc fins a las Planas de Narziso, on continuem pel que s'adreça (W) a l'ampla collada entre les puntes Blanca (Pico Blanco) i Gallinero (o Pic de Salarons).

Collata Cuarta (2535m)

També anomenada de Salarons. Ens adrecem (NW) a la Plana Catuarta (Llanos de Salarons) situada al peu dels Cabietos (Gabetos), al fons del circ que formen amb la Punta dera Susana (Mondarruego) i la Punta Blanca. No hi ha camí definit. Evitem tant els pendissos de la Punta Blanca (N), com el rascler als peus del Gallinero (S), cercant el pas més còmode i herbat.

Quan atenyem els Llanos de Salarons, els bordegem per migdia, virant 90° (S) per enfilem-nos al collet que tenim en aquella direcció.

Pilón dera Cuarta (2453m)

Anomenat també Torre de Lassus, és un enorme pedró al bell mig del collet des del que podem albirar la coma d'Aguas Tuartas.

El nom li ve dels meandres que hi forma el rierol, fruit d'una surgència al peu del coll, que s'engoleix més endavant. Un bell i tranquil paratge on fins i tot sembla que els cabirols no siguin tant esquívols com a d'altres contrades.

Per camí fressat i direcció evident anem a buscar (S) l'embut del Circ de Carriata. Deixem a mà esquerra el camí d'accés a la Faixeta Coma Barrau (Faja de las Flores) i baixem a buscar el fil de l'espadat, allà on les parets cauen a plom entre el Tozal dero Mallo i la Punta Gallinero.

Grau dera Faixeta (2165m)

Bifurcació indicada al peu d'un gran bloc. Per la dreta salvaríem dues graonades per les *clavijas* de Salarons, un parell de trams equipats amb esarpes encastades a la roca (1).

Anem a l'esquerra on, després d'una desgrimpada, sortim sobre un camí que resseguint estretes i exposades lleixes, va salvant l'espadat. És un tram delicat, protegit parcialment amb una sirga.

Superat el mal pas, ens ajuntem al camí de les *clavijas* i, ja sense més dificultats, anem baixant en direcció a la Pradera, que atenyem a l'alçada de la Casa Oliván.

(1) Tot i la verticalitat considerem molt més segures les *clavijas* que el camí del Grau de la Feixeta, molt més exposat.